



Književnost

Margaret Mitchell: V vrtincu. Prva in druga knjiga. Založba »Modra ptica« v Ljubljani. 1940. Prevedel M. Rožič.

Je to čez 900 strani drobnega tiska obsegajoč roman iz časov pred, med in po ameriški državljanski vojski. Z veliko močjo nam prikazuje pisateljica ob glavni junakinji Scarletti življenje na bogatih bombaževih plantažah Južnih držav. Plantaže jim obdelujejo črni sužnji, gospodarjem pa se tako kopiči bogastvo, da se njihov ponos spremeni v zaslepljeno ošabnost. Tako se spustijo s Severnimi državami v vojno, pravijo da za »sveto stvar«, za »našo stvar«, nihče pa ne ve, kaj ta »stvar« je. Slikovito grozotno prikazuje pisateljica boje, reakcijo Atlante, važnega prometnega mesta, dobra in slaba sporočila z bojišč, rastoče in padajoče navdušenje, blazen strah, ko se vojske približujejo mestu, razdejanje po mestu in plantažah, osirotele družine in končno mir, ki sledi porazu Južnih držav. Mlajši zagrabijo za delo, da popravijo ruševine, zavedajoč se, da sedaj ne bo več sužnjev, ki bi delali zastoj, da se je stari red podrl in da je treba zgraditi novega. Starejši pa se v nove razmere kar ne morejo vživeti.

V tem okviru in razmerah pa pisateljica oblikuje ljudi, kako reagirajo na naglo se spreminjajoči čas. Scarlett, lepa hčerka bogatega plantažnika, vihrava in lahkomiselna, se zalubi v sanjavega življenjskega strahopetca Ashleya, ki se poroči z drugo; od jeze vzame Scarlett drugega, ki pa pade v vojni. Sreča se z Rhettom Butlerjem, gentlemanskim gangsterjem, ki tiho tapi skozi blokado za Južne države. Cinik, ki zna spretno izrabljati slabosti ljudi. Pod težo razmer pa dobiva Scarlettina življenjska sila drugo obliko. Za vsako ceno hoče rešiti domačijo in se zato spusti v pustolovski zakon s Frankom in pozneje z Rhettom, dasi ne ljubi nobenega, ker še vedno misli